

การพัฒนาแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด

**A development model of Phitsanulok University's
Savings and Credit Cooperative Management, Limited**ประจวบ จันทร (Prachaub Juntorn) ¹ โสภณา เสวตคชกุล (Sopana Sawetkochakul) ²ชัยวัฒน์ อุทัยเสน (Chaiwat Uthaisan) ³

Received: December 14, 2022

Revised: December 25, 2022

Accepted: December 29, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด 2) สร้างรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด และ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 76 คน เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และปัญหาที่เกิดจากการบริหารงานในสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด มีข้อคำถาม จำนวน 35 ข้อ ขั้นที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ในลักษณะที่เป็นการปฏิสัมพันธ์

(Interactive interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมและละเอียดที่สุด จำนวน 9 คน โดยใช้ข้อคำถาม จำนวน 12 ข้อ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบ โดยให้นำหลักธรรมาภิบาล มาใช้บริหารสนับสนุนประกอบด้วย 1) หลักความเป็นธรรม 2) หลักความคุ้มค่า 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความรับผิดชอบ 5) หลักการมีส่วนร่วม และปัจจัยส่งเสริมประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ 2) การทำงานเป็นทีม 3) การบริการที่ดี และเพื่อการตรวจสอบและพัฒนารูปแบบ ขั้นที่ 3 ประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด โดยอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน และใช้ข้อคำถามแบบเช็ครายการ แบบเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็น เพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 25- 44 ปี และมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท ระดับการปฏิบัติการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด โดยภาพรวมทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับด้านเงินฝาก ด้านสินเชื่อเงินกู้และหุ้น และมีการดำเนินการด้านการบริหารอย่างมีคุณภาพ ส่วนปัญหา ในภาพรวมแต่ละด้านมีปัญหอยู่นระดับน้อย เช่น ด้านสินเชื่อเงินกู้และหุ้น มีปัญหายู่นบ้างอาจเป็นเพราะวาระเบียบ และข้อจำกัดในวงเงินกู้ ทำให้กระทบด้านการเงินของผู้

¹ รองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผนฯ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
Vice President for Policy and Planning,
Phitsanulok University

² ผู้อำนวยการโรงเรียนนานาชาติดาเนียล
Director of Daniel International School

³ ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
Director of the Master of Education Program
(Education Administration), Western University

ข้อกฏที่มีความต้องการ และจะมีปัญหาด้านธุรการเล็กน้อย เช่น การกำกับติดตามและแจ้งผลการพิจารณาเงินกู้ การพัฒนารูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด พบว่าได้วิเคราะห์บทสรุปจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและได้ให้ข้อเสนอแนะเห็นชอบให้น้องค์ประกอบในการดำเนินงานสหกรณ์ทุกส่วนองค์ประกอบ โดยให้น้าหลักธรรมาภิบาล มาใช้บริหารสนับสนุน พร้อมกับปัจจัยส่งเสริม ส่วนการประเมินและตรวจสอบรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ทุกประเด็นและทุกข้อ

คำสำคัญ: การพัฒนา, รูปแบบการบริหาร, สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the current conditions and problems of Phitsanulok University's Savings and Credit Cooperative Management, Limited, 2) to develop a management model of Phitsanulok University's Savings and Credit Cooperative Management, Limited, 3) to evaluate the model of Phitsanulok University's Savings and Credit Cooperative Management, Limited. The researchers conducted by process of research and develop into 3 steps as follows: Step 1: To study the current conditions and problems of Phitsanulok University's Savings and Credit Cooperative Management, Limited. It created a research tool by using a questionnaire for collecting general condition data of 76 respondents that related to their performances and problems occurring from Phitsanulok University's Savings and Credit Cooperative Management, Limited, it consisted of 35 questions. Step 2: Development a management model of Phitsanulok University's Savings and Credit Cooperative Management,

Limited, using a connoisseurship by 9 experts with interview on 12 questions, collecting data on composition. For investigation and development of patterns. Step 3: Evaluate the quality of management model of Phitsanulok University's Savings and Credit Cooperative Management, Limited by referring to 9 experts and using the checklist question, form of agree and disagree. The statistics were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation also content analysis

The results of the study on current conditions and problems of Phitsanulok University's Savings and Credit Cooperative Management, Limited, found that most of respondents are female, aged 25-44 and have master's degree. The operational level of Phitsanulok University's Savings and Credit Cooperative Management, Limited, overall, in all aspects, the practice was at a high level. Due to the public relation on deposits, credits, loans and stocks and there is a quality management operation. For problem in overall in each area, it was at a low level, such as credits with loans and stocks. There are some problems, probably because of regulations and restrictions on the loan amount. It will affect the financial needs of the borrower and it will have some administrative problems, such as monitoring and reporting of loan consideration results. Development model of Phitsanulok University's Savings and Credit Cooperative Management, Limited, the conclusions were analyzed by experts on interview, they considered and made recommendation and provided appropriately suggestions for taking these components in savings and credit cooperative management run, by applying the principles of good governance supports administration and factors. The evaluation and examination of the cooperative management model of Phitsanulok University's Savings and Credit Cooperative Management, Limited, it was suitability and accuracy. On the feasibility and usefulness found that

the experts agreed with all issues and items for the management model of Phitsanulok University's Savings and Credit Cooperative Management, Limited.

Keywords: Development, Management Model, Phitsanulok University's Savings and Credit Cooperative, Limited

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาเศรษฐกิจนับเป็นปัญหาที่สำคัญของคนในชาติ ที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน และนับวันปัญหานี้จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากสภาวะทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป นำมาซึ่งความผันผวนในระบบการเงินและมีแนวโน้มในการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ย ทำให้ประชาชนในประเทศที่มีรายได้น้อยได้รับความเดือดร้อนจากค่าครองชีพที่สูงขึ้น เศรษฐกิจฝืดเคือง ซึ่งส่วนใหญ่มักจะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยการกู้ยืมเงินจากนายทุนทั้งในและนอกระบบที่คิดดอกเบี้ยในอัตราที่สูง จึงก่อให้เกิดภาระหนี้สิน นำความเดือดร้อนมาสู่ตนเองและครอบครัว ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัญหาเศรษฐกิจไม่เพียงนำมาซึ่งปัญหาความยากจนความอยู่ดีกินดีของประชาชนในประเทศ แต่ยังส่งผลกระทบโดยตรงต่อปัญหาสังคมและปัญหาอื่นๆ ติดตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (ชัยยุทธ วัชรานนท์. 2550: 25-26)

สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยได้เริ่มก่อตั้งเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2492 และได้รับการส่งเสริมจากทางราชการเสมอมา ทำให้เกิดการพัฒนามาโดยลำดับ อย่างไรก็ตามในการดำเนินงานของสหกรณ์ในปัจจุบันยังมีสหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งยังประสบปัญหาในด้านการบริหารจัดการและเกิดความสับสนในการปฏิบัติ ตลอดจนปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจ ถึงบทบาทและหน้าที่ในฐานะเป็นผู้บริหารจัดการสหกรณ์ฝ่ายบริหารจัดการและคณะกรรมการของสหกรณ์ อยู่ในฐานะที่ไม่ทราบความต้องการที่แท้จริงของสมาชิก เนื่องจากสมาชิกเป็นเส้นเลือดใหญ่ที่คอยหล่อเลี้ยงสหกรณ์ ให้สามารถยืนหยัดและตั้งอยู่ได้ตลอดไป โดยสมาชิกเป็นผู้ใช้บริการและสหกรณ์เป็นผู้สนองการบริการ และอีกด้านหนึ่งของสหกรณ์คือการให้บริการกู้ยืมเงิน ทั้งนี้การที่สหกรณ์จะประสบ

ความสำเร็จได้ จะต้องขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการและการให้ความร่วมมือของทุกๆ ฝ่าย ความน่าเชื่อถือในคณะกรรมการ ด้านความรู้ความเข้าใจ ในบทบาทของตนเองและในการดำเนินธุรกิจด้วย (ปรีณภา จิตราภรณ์. 2553: 2) สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์กรธุรกิจประเภทสถาบันการเงินอื่นที่ไม่ใช่ธนาคาร สหกรณ์ออมทรัพย์จึงมีบทบาทเป็นสองสถานะ คือ สหกรณ์และสถาบันการเงิน โดยเกิดขึ้นเนื่องจากระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่เต็มไปด้วยการแข่งขันเพื่อการทำประโยชน์แก่ตนเองเป็นที่ตั้ง โดยมีหลักการ คือ ส่งเสริมประโยชน์ของสมาชิก ที่ช่วยกันจัดตั้งขึ้นมาโดยยึดหลักความสมัครใจ หลักความยุติธรรม แต่สหกรณ์ออมทรัพย์ไม่สามารถเจริญเติบโตได้ หากปราศจากความร่วมมือของสมาชิกในฐานะเป็นเจ้าของร่วมกันซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดในระบบและวิธีการดำเนินการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อประโยชน์ของสมาชิก (ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด. 2549)

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดสวัสดิการ ให้แก่สมาชิก ซึ่งเป็นอาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด โดยจัดตั้งขึ้นมาเพื่อประโยชน์ของสมาชิกทุกคน และเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในด้านการสะสมเงินค่าหุ้น การรับฝากเงิน ตลอดจนให้กู้เงินไปใช้ ตามความต้องการของสมาชิกเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่สมาชิก อันส่งผลให้การปฏิบัติงานของอาจารย์และบุคลากร มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ซึ่งเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพ มีฐานะ มีมาตรฐานการครองชีพมีเสถียรภาพและความเป็นอยู่ที่ดีพอสมควรมากขึ้น (กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2546: 38) การบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ในปัจจุบันยังมีปัญหาในการดำเนินงานอยู่มากทั้งด้านการบริการ การดำเนินธุรกิจ และการให้บริการแก่สมาชิก ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ไม่สามารถแก้ไขได้ทั้งหมด และนับวันจะมีปัญหาใหม่เพิ่มขึ้นมาอีกด้วย เนื่องจากสภาวะปัจจุบันนี้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจมีความผันผวนตลอดเวลา ซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงานของสหกรณ์ ประกอบกับการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ในปัจจุบันมุ่งเน้นการประเมินผลการดำเนินงานในด้านการเงินเป็นหลัก คือ ยึดตัวเลขกำไรขาดทุนของกิจการ หรืออัตราส่วน

ทางการเงิน ซึ่งก่อให้เกิดจุดอ่อนในการบริหารงานหลายประการ

จากสภาพความจำเป็น ความสำคัญและปัญหาของการบริหารการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์เพื่อปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา เรื่องการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด มีขอบเขตการวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด

ประชากร ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด จำนวน 95 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด จำนวน 76 คน ซึ่งได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Sample random sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการศึกษาตามขั้นที่ 1 ใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) ระดับสภาพการปฏิบัติ 2) ระดับปัญหาในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และปัจจัยส่งเสริมการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด มีจำนวน 35 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ซึ่งมีวิธีการดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด 2) ยกร่างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหา องค์ประกอบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย ข้อดี ข้อเสีย สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด 3) นำร่าง แบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและนำมาปรับปรุงแก้ไขวิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ 1) นำแบบสอบถาม ที่สร้างเสนอที่ปรึกษางานวิจัยและให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ด้านการวิจัยและ การวัดผลประเมินผล จำนวน 3 คน ได้พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item objective congruence) เป็นรายข้อและใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปจึงสามารถนำมาใช้เป็นข้อคำถามได้ 2) วิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน 3) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามความคิดเห็นไปทดลองใช้ (Try-out) กับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิษณุโลก จำนวน 30 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 44) ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยและหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วย

วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach, 1970, p.160)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย 1) ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพิษณุโลกจำกัดถึงสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลกจำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการศึกษาข้อมูลและการตอบแบบสอบถาม 2) นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ด้วยตนเอง การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ด้าน 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม 2) วิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถามความคิดเห็นด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป 3) ให้ระดับความคิดเห็นตามเกณฑ์การแปลความหมายสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1) ร้อยละ 2) ค่าเฉลี่ย 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้ 1) ยกร่างรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด โดยการนำผลการศึกษาจากการวิจัย ขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ร่วมกับทฤษฎี และแนวคิดจากนักวิชาการที่รวบรวมไว้ แล้ว 2) นำเสนอร่างรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม โดยการนำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ในลักษณะที่เป็นการปฏิสัมพันธ์ (Interactive interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมและละเอียดที่สุด 3) ปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ให้มีความเหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive method) ได้แก่ 1) สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำนวน 5 คน 2) ผู้อำนวยการสำนักงานสหกรณ์ จังหวัด หรือตัวแทน จำนวน 1 คน 3) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 1 คน 4) ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 1 คน

และ 5) เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ห้วงงานฝ่ายต่างๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 1 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) 2) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ 2.1 ยกร่างแบบสัมภาษณ์ 2.2 นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอข้อเสนอแนะและปรับปรุง 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อยกร่างรูปแบบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ และนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ต่อไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ขั้นที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ประเมิน ได้สรุปข้อคิดเห็นข้อวิจารณ์ และข้อเสนอแนะของผู้ประเมินที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ผลลัพธ์ที่ต้องการในขั้นตอนนี้ คือ เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเดียวกับขั้นตอนที่ 2 จำนวน 9 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) 2) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 ยกร่างแบบประเมินรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด

2.2 นำร่างแบบประเมินรูปแบบเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความถูกต้องและให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำแบบประเมินด้านความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้ จำนวน 3 คน หาค่า IOC (Index of item objective congruence)

ประกอบด้วย 1) ดร.ประวัติ ยงบุตร 2) ดร.มานพ เกตุเมฆ และ 3) ดร.ศิรัชย์ ศรีอุดม

2.4 นำแบบประเมินไปเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และทำการข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย 1. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติ และปัญหาในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติ และปัญหา การบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ในปัจจุบันในภาพรวม

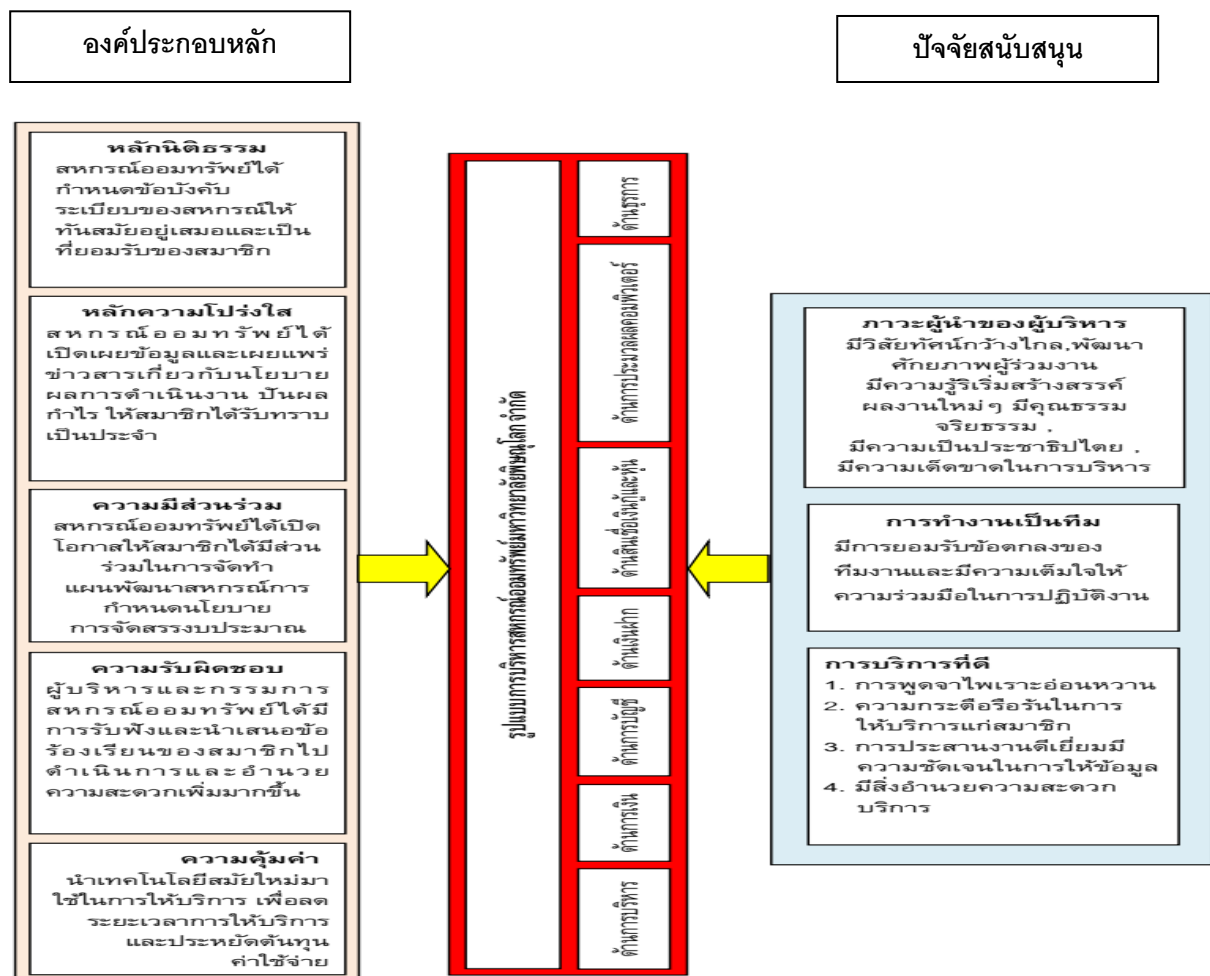
(n=75)

กิจกรรมการดำเนินงาน	ระดับปฏิบัติ			ระดับปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการบริหาร	4.13	0.50	มาก	1.73	0.39	น้อย
2. ด้านการเงิน	4.14	0.47	มาก	1.76	0.43	น้อย
3. ด้านการบัญชี	4.17	0.42	มาก	1.73	0.39	น้อย
4. ด้านเงินฝาก	4.22	0.38	มาก	1.72	0.40	น้อย
5. ด้านสินเชื่อเงินกู้และหุ้น	4.21	0.43	มาก	1.88	0.57	น้อย
6. ด้านการประมวลผลคอมพิวเตอร์	4.15	0.40	มาก	1.73	0.36	น้อย
7. ด้านธุรการ	4.16	0.34	มาก	1.72	0.35	น้อย
รวมเฉลี่ย	4.17	0.13	มาก	1.75	0.15	น้อย

จากตาราง 1 พบว่า ระดับการปฏิบัติการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ในปัจจุบัน โดยภาพรวมทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านเงินฝาก มีค่าสูงสุด มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.38) รองลงมาได้แก่ ด้านสินเชื่อ เงินกู้และหุ้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.43) และด้านการบริหาร มีการปฏิบัติต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.50)

ส่วนปัญหา การบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ในภาพรวมแต่ละด้านมีปัญหาน้อยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.75$, S.D. = 0.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านสินเชื่อเงินกู้และหุ้น มีปัญหามากที่สุด มีปัญหาน้อยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.89$, S.D. = 0.57) รองลงมาได้แก่ ด้านการเงิน มีปัญหาน้อยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.76$, S.D. = 0.15) และปัญหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านธุรการมีปัญหาน้อยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.72$, S.D. = 0.35)

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ประกอบด้วย การประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ครบถ้วน ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นประโยชน์ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เห็นด้วยกับ รูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ทุกข้อ

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัย การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็น เพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 25-44 ปี และมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท ระดับการปฏิบัติการบริหารสหกรณ์

ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ในปัจจุบัน โดยภาพรวมทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับด้านเงินฝาก ด้านสินเชื่อ เงินกู้และหุ้น และมีการดำเนินการด้านการบริหารอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเฉลิม เมืองโพธิ์ และณรงค์ชัย สิงห์ท่าไม้ (2553) ที่วิจัยเรื่องระบบบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้านวังจัน อำเภอฟล จังหวัดขอนแก่น (Management Savings Group System for Wangjan Village, Phon District Khonkean Province) เป็นการวิเคราะห์ออกแบบระบบบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้านวังจัน อำเภอฟล จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นกลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้านที่ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2540 มีทุนเรือนหุ้นแรก จำนวน 31,650 บาท โดยครั้งแรกมีสมาชิกเข้า

ร่วมหุ้นประมาณ 121 คน สามารถมีหุ้นได้คนละ 1 หุ้น โดยสมาชิกมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน คือ การออมทรัพย์สินของประชาชนในหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือด้านการเงินแก่สมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์ โดยให้มีการกู้เงินจากกลุ่มออมทรัพย์ที่หมู่บ้านจัดตั้งขึ้นได้ ดังนั้นจึงได้จัดทำระบบบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้านวังจวนขึ้น เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและสารสนเทศแก่สมาชิกทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดความสะดวกในการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และเพื่อความถูกต้องและรวดเร็วของข้อมูล พร้อมทั้งยังจะช่วยลดความเสี่ยงต่อการสูญเสียข้อมูลและช่วยในการดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปด้วยความถูกต้อง ส่วนปัญหา ในภาพรวมแต่ละด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เช่น ด้านสินเชื่อเงินกู้และหุ้น มีปัญหาอยู่บ้างอาจเป็นเพราะระเบียบและข้อจำกัดในวงเงินกู้ ทำให้กระทบด้านการเงินของผู้กู้ที่มีความต้องการ และจะมีปัญหาด้านธุรการเล็กน้อย เช่น การกำกับติดตามและแจ้งผลการพิจารณาเงินกู้

การพัฒนารูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด พบว่าการวิเคราะห์บทสรุปจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา และได้ให้ข้อเสนอแนะและเห็นชอบ ให้นำองค์ประกอบในการดำเนินงานสหกรณ์ทุกส่วนองค์ประกอบ โดยให้นำหลักธรรมาภิบาล มาใช้บริหารสนับสนุนประกอบด้วย 1) หลักความเป็นธรรม 2) หลักความคุ้มค่า 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความรับผิดชอบ 5) หลักการมีส่วนร่วม และปัจจัยส่งเสริมประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ 2) การทำงานเป็นทีม 3) การบริการที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิธินันท์ จันทน์เอียด (2556: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ และการธกษ มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยภาพรวมมีการนำมาใช้ในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างซื่อสัตย์ โปร่งใสมีความรับผิดชอบ สร้างการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย ทุกฝ่ายยึดมั่นในความถูกต้อง ปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน อย่างเต็มความสามารถด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสมอภาค

ประพฤติปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณ และมีคุณธรรม โปร่งใสเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การกำหนดขั้นตอนการให้บริการที่ชัดเจน การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิกและผู้เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้สมาชิก และผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบการบริหารงานได้ สมาชิกมีความรับผิดชอบต่อสหกรณ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราพร คำพุ่ม (2555: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาคุณภาพการบริการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกำแพงเพชร จำกัด: วิเคราะห์เชิงเหตุและผล พบว่า การสำรวจปัญหาคุณภาพการบริการจากผู้รับบริการ ได้ประเด็นปัญหา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบาย ด้านกระบวนการ ด้านบุคลากร และด้านหลักฐานทางกายภาพ เมื่อนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุแห่งการบริการในการหาแนวทางอย่างมีส่วนร่วมโดยบุคลากรของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูแล้วจะให้นำไปสู่ข้อเสนอแนะที่ตรงประเด็นและทำให้องค์กรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริการให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

การประเมินและตรวจสอบรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง ด้านความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ทุกประเด็นและทุกข้อ สอดคล้องกับสำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2553, หน้า 40 – 53) ที่ได้สรุปถึงความเสี่ยงด้านการลงทุนไว้ว่า ธุรกรรมการลงทุนเป็นกิจกรรมหลักที่สำคัญของสหกรณ์ทุกประเภท นอกเหนือจากธุรกรรมสินเชื่อ เนื่องจากมีการประกอบธุรกรรมการระดมเงินทุนเงินกู้ และเงินฝากประเภทต่างๆ อย่างต่อเนื่องสหกรณ์จึงมีหน้าที่นำเงินนี้ไปทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อนำผลประโยชน์ที่ได้ไปกระจายแก่สมาชิก และนำไปใช้ในการสนับสนุนสมาชิกตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ของแต่ละสหกรณ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้

1.1 การนำรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ไปใช้ควรมีการศึกษารายละเอียดวิธีการ คู่มือการใช้งาน และ

ขั้นตอนการดำเนินงานให้เข้าใจก่อน เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการและเกิดประโยชน์สูงสุด

1.2 ประชุมอบรมเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจก่อนนำรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ไปใช้

1.3 หน่วยงานอื่นสามารถนำรูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด สู่ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ให้เป็นปัจจุบัน และต่อเนื่อง เพื่อหาปัจจัยและองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนารูปแบบให้เกิดความเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

2.2 การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด ควรนำไปทดลองใช้ในสหกรณ์ออมทรัพย์อื่น หรือมีลักษณะการบริหารที่ใกล้เคียงกัน เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและอาจพัฒนารูปแบบการบริหารงานขึ้นใหม่ให้ตรงกับความต้องการของสมาชิก

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2546). สถิติการสหกรณ์ในประเทศไทย พ.ศ. 2546. กรมฯ.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2554). สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์ จำกัด. <http://www.cpd.go.th>.
- ชัยยุทธ วัชรานนท์. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. บัณฑิตอักษร.
- ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2549). คู่มือการออมและสหกรณ์เครดิต. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย.

นิรันดร์ จันทรเอียด. (2556). หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์และการรณกิจมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำกัด กับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด. [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.

ปรีธิตา จิตราภรณ์. (2553). นโยบายภาษีที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วันเฉลิม เมืองโพธิ์ และนางลักษณ์ สิงห์ท่าไม้. (2553). ระบบบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์ บ้านวังจวน อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์. (2553). แนวทางการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง. กรมส่งเสริมสหกรณ์

อัจฉราพร คำพุ่ม (2553). คุณภาพการบริการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกำแพงเพชร จำกัด: วิเคราะห์เชิงเหตุและผล. [การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test*. (5th ed.). Harper Collins.

Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.